

Stanowisko Zarządu
Ogólnopolskiego Stowarzyszenia Sędziów Sądów Administracyjnych
z 1 czerwca 2023 r.

**w sprawie ustawy z dnia 14 kwietnia 2023 r. o Państwowej Komisji do spraw badania
wpływów rosyjskich na bezpieczeństwo wewnętrzne Rzeczypospolitej Polskiej w latach
2007-2022 (Dz. U. poz. 1030)**

Ustawa z dnia 14 kwietnia 2023 r. o Państwowej Komisji do spraw badania wpływów rosyjskich na bezpieczeństwo wewnętrzne Rzeczypospolitej Polskiej w latach 2007-2022 narusza w sposób rażący konstytucyjne zasady ustrojowe oraz podstawowe prawa obywatelskie.

1. Ustanawia nieznanym polskiemu porządkowi prawnemu „organ administracji publicznej”, jak określono w ustawie powoływanej przez Sejm Komisję, będącą tworem politycznym, który ma pełnić funkcje przewidziane dla służb specjalnych, organów ścigania i sądów (art. 3 ust. 1, art. 17-20, art. 37 i art. 38 ustawy), co stoi w sprzeczności z zasadą demokratycznego państwa prawnego przewidzianą w art. 2 Konstytucji RP.

2. Wyposaża Komisję w uprawnienia przysługujące sądom powszechnym, polegające na orzeczeniu kary pozbawienia praw publicznych w postaci zakazu pełnienia funkcji związanych z dysponowaniem środkami publicznymi na okres do 10 lat, nazwanej „środkiem zaradczym” (art. 3 ust. 1, art. 37 ust. 1 pkt 2 ustawy), co narusza zasady trójpodziału władzy oraz sprawowania wymiaru sprawiedliwości przez sądy, wyrażone w art. 10 i art. 175 ust. 1 Konstytucji RP.

3. Nadaje Komisji uprawnienia kontrolne w stosunku do ostatecznych decyzji administracyjnych (art. 38 ustawy), przysługujące sądom administracyjnym, co narusza art. 184 Konstytucji RP w zw. z art. 1 § 1 ustawy z dnia 25 lipca 2002 r. Prawo o ustroju sądów administracyjnych.

4. Ustanawia możliwość wzruszania przez Komisję ostatecznych decyzji administracyjnych, czym narusza zasadę ochrony zaufania jednostki do państwa, wywodzoną z art. 2 Konstytucji RP.

5. Przewiduje odpowiedzialność za działania określone jako „wpływy rosyjskie” (art. 2 pkt 8 ustawy), będące pojęciem nieostrym i pozwalającym na dowolną interpretację, co pozostaje w sprzeczności z zasadą demokratycznego państwa prawnego ustanowioną w art. 2 Konstytucji RP.

6. Przewiduje odpowiedzialność karną, w postaci zakazu pełnienia funkcji związanych z dysponowaniem środkami publicznymi na okres do 10 lat, orzecanego przez Komisję, za bliżej nieokreślone „wpływy rosyjskie”, które nie stanowiły czynu zabronionego pod groźbą kary przez ustawę obowiązującą w czasie jego popełnienia (art. 2 pkt 8 w zw. z art. 37 ust. 1 pkt 2 ustawy), co narusza zasady określoności czynów zabronionych pod groźbą kary oraz zakazu wstecznego działania ustawy wprowadzającej lub zaostrzającej odpowiedzialność karną, wyrażone w art. 42 ust. 1 Konstytucji RP.

7. Narusza zasadę domniemania niewinności określoną w art. 42 ust. 3 Konstytucji RP, zgodnie z którą każdego uważa się za niewinnego, dopóki jego wina nie zostanie stwierdzona prawomocnym wyrokiem sądu.

8. Przewiduje bezkarność członków Komisji, jako funkcjonariuszy publicznych, za działalność wchodzącą w zakres sprawowania funkcji w Komisji (art. 13 ustawy), co pozostaje w sprzeczności z zasadą demokratycznego państwa prawnego oraz zasadą legalizmu, wyrażonymi w art. 2 i art. 7 Konstytucji RP.

Oceny co do oczywistych naruszeń przez ustawę z dnia 14 kwietnia 2023 r. fundamentalnych zasad konstytucyjnych nie zmienia fakt, że od decyzji wydawanych przez Komisję przysługuje prawo wniesienia skargi do wojewódzkiego sądu administracyjnego na podstawie ogólnej zasady przewidzianej w art. 3 § 2 pkt 1 ustawy z dnia 30 sierpnia 2002 r. Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi.

Rozwiązania ww. ustawy uznajemy za szczególnie niebezpieczne dla konstytucyjnego porządku prawnego Rzeczypospolitej Polskiej.